

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ФОРТЕПІАНО»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю В5 Музичне мистецтво

галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Освітня кваліфікація: Магістр музичного мистецтва

Професійна кваліфікація: Викладач мистецької школи

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХДАК

Протокол № 12 від 30.05.2025

Голова вченої ради _____ Василь ШЕЙКО

**Освітня програма в оновленій редакції
вводиться в дію з 01 вересня 2025 р.**

Наказ № 120 від 02.06.2025

В. о. ректора _____ Наталія РЯБУХА

Харків – 2025 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Фортепіано»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	02 Культура і мистецтво
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	025 Музичне мистецтво
Освітня кваліфікація	Магістр музичного мистецтва
Професійна кваліфікація	Викладач мистецької школи

ВНЕСЕНО:

Кафедрою фортепіано

Протокол № 22 від 22 травня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Олександр СКЛЯРОВ

ПОГОДЖЕНО

Радою факультету музичного мистецтва

Протокол № 10 від 28 травня 2025 р.

Голова ради факультету ММ _____ Галина БРЕСЛАВЕЦЬ

Гарант освітньої програми _____ Ярослава СЕРДЮК

ПЕРЕДМОВА

Другий магістерський рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для виконання фахової діяльності, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності.

Освітня програма «Фортепіано» другого (магістерського) рівня оновлена робочою групою у складі:

1. Сердюк Ярослава Олександрівна – старший викладач кафедри фортепіано, кандидат мистецтвознавства, гарант ОП;
2. Олександр Давидович Склярів – завідувач кафедри фортепіано, професор, заслужений діяч мистецтв України;
3. Щепакін Василь Михайлович – доцент кафедри теорії та історії музики, доктор мистецтвознавства, доцент.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ФОРТЕПІАНО»

1 – Загальна характеристика	
Повна назва закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія культури Факультет музичного мистецтва Кафедра фортепіано
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В5 Музичне мистецтво
Форми навчання	Очна (денна)
Офіційна назва ОП	Фортепіано
Освітня кваліфікація	Магістр музичного мистецтва
Професійна кваліфікація	Викладач мистецької школи
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності АД №21020571 Термін дії сертифіката: до 1 липня 2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень FQ-EHEA – другий цикл QFLLL – 7 рівень
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний диплом магістра, 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 місяці
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або ОКР спеціаліст
Мови викладання	Українська, англійська
Термін дії ОП	На термін навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОП	https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/op.html
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка високопрофесійних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фортепіанного мистецтва, що передбачає застосування певних теорій та методів концертно-виконавської, дослідницької, педагогічної діяльності.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	<i>Об'єктами вивчення є сукупність феноменів і проблем музичного мистецтва, створення та інтерпретація продуктів музичної творчості, концертне виконавство, педагогічна майстерність в галузі музичної освіти.</i> <i>Мета навчання – підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками концертно-виконавської, дослідницької і педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.</i>

	<i>Теоретичний зміст предметної області:</i> концепції, поняття та принципи практичного вдосконалення музичної та педагогічної діяльності. <i>Методи та методики:</i> методи та методики створення виконавської інтерпретації музичного твору та творчої діяльності. <i>Інструменти та обладнання:</i> музичний інструментарій, джерельна база, мультимедійні засоби.
Орієнтація ОПП	Освітньо-професійна, прикладна
Основний фокус ОПП	Основний фокус освітньо-професійної програми орієнтований на формування та розвиток програмних компетентностей, які сприяють вдосконаленню виконавської, педагогічної майстерності, та вирішення творчо-професійної (прикладної) проблеми для здобуття кваліфікації магістра музичного мистецтва. Акцент робиться на підготовку високопрофесійних фахівців із широким доступом до працевлаштування в сфері музичного мистецтва, музичної естради, формування та розвиток загальних та спеціальних компетентностей, мотивування особливого інтересу до концертно-виконавської (сольної, ансамблевої), музично-педагогічної та творчої діяльності, а також до подальшого навчання за наступним циклом вищої освіти.
Особливості програми	Програма складається з двох основних ліній: концертно-виконавської та педагогічної. Зокрема, передбачено присудження професійної кваліфікації «Викладач мистецької школи». Увага зосереджена на формуванні та закріпленні відповідних компетентностей концертно-виконавської, музично-педагогічної та науково-творчої діяльності в галузі музичного мистецтва. Фахівці готуються для сольної, ансамблевої виконавської практики, концертмейстерської роботи, роботи в сфері музичної освіти. Програмою передбачена підготовка та публічна демонстрація творчого проекту у формі концертного виступу, яка має засвідчити здатність фахівців розв'язувати складні творчі задачі, пов'язані з виконанням музичних творів. Перевірка досягнення результатів навчання, які відображають здатність здійснювати ефективну педагогічну діяльність в галузі музичної освіти, спрямований Комплексний атестаційний іспит.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр музичного мистецтва спеціалізації «Фортепіано» може виконувати професійні роботи відповідно до Національного класифікатору України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, чинного від 01.01.2012 р. із змінами та доповненнями; Класифікатору професій ДК 003:2010, чинного від 01.11.2010 р. із змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства економіки України від 25.10.2021 року №810. Професії та професійні назви робіт: 2320 Викладач-інструменталіст (народних, духових, спеціальних інструментів) 2320 Викладач мистецького ліцею 3340 Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів 2453.2 Акомпаніатор 2453.2 Артист ансамблю (пісні й танцю, вокально-інструментального, вокального, естрадно-інструментального, хорового, народних інструментів та ін.) 2453.2 Артист-соліст-інструменталіст 2453.2 Концертмейстер з класу вокалу 2453.2 Концертмейстер-піаніст 2455.2 Керівник музичний
Подальше навчання	Випускники мають право продовжувати навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти за ступенем доктор філософії, доктор мистецтв чи в асистентурі-стажуванні, а також набувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання є студентоцентризованим, проблемно-орієнтованим, скерованим на особистісний саморозвиток здобувачів, завдяки чому закладаються основи для безперервного продовження освіти протягом усього життя. Навчання складається з комбінації лекцій, семінарів, практичних та індивідуальних занять з фаху, виконавської та педагогічної практики.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування освітньої програми. <i>Види контролю:</i>

	1) поточний контроль – публічні виступи на академічних концертах, творчих звітах, опитування, тестовий контроль, звіти з практики; 2) підсумковий контроль – екзамен (в усній або письмовій формі), залік, в т.ч. диференційований залік; 3) атестація – публічна демонстрація творчого проєкту у формі концертного виступу, атестаційний екзамен. Оцінювання рівня знань здобувачів здійснюється: – за Національною недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано»); – за Національною диференційованою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); – за шкалою ECTS (A 90-100, B 82-89, C 74- 81, D 64-73, E 60-63, Fx 35-59, F 1-34).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	
Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1 Здатність спілкування іноземною мовою. ЗК 2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 3 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 5 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7 Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 8 Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 9 Здатність працювати автономно.	
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1 Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. СК 2 Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду. СК 3 Здатність розробляти і реалізовувати творчі проєкти по інтерпретації музики. СК 4 Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності. СК 5 Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації. СК 6 Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.	

СК 7 Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК 8 Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

СК 9 Здатність використовувати професійну термінологію музичного мистецтва, його понятійно-категоріальний апарат

СК 10 Здатність дотримуватись професійних та етичних норм поведінки.

СК 11 Здатність дотримуватися правил та норм охорони праці, гігієни праці та вимог пожежної безпеки.

7 – Програмні результати навчання

ПР 1 Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПР 2 Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПР 3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПР 4 Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПР 5 Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПР 6 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПР 7 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПР 8 Здійснювати викладання гри на інструменті з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

ПР 9 Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

ПР 10 Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

ПР 11 Дотримуватися професійних та етичних норм поведінки в процесі реалізації виконавської та/або педагогічної діяльності.

ПР 12 Дотримуватися під час здійснення професійної діяльності правил та норм охорони праці, гігієни праці та вимог пожежної безпеки.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Кадрове забезпечення освітньої програми відповідає вимогам ліцензійних вимог провадження освітньої діяльності на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Кожний освітній компонент освітньої програми забезпечено фахівцями, які мають належну освітню та / або професійну кваліфікацію. До проведення занять залучаються фахівці-практики.

Матеріально-технічне забезпечення	- аудиторний фонд для проведення різних видів занять, оснащений спеціалізованими меблями, музичними інструментами, технічними засобами навчання; - інструментальний фонд з можливістю утримання, обслуговування та ремонту; - концертні зали (Малий зал, Великий концертний зал); - спеціалізовані аудиторії, оснащені технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою та виходом в Інтернет; - електронний репозитарій, нотна бібліотека, читальний зал, укомплектовані друкованими та електронними навчально-методичними та науковими виданнями, фондом музичних творів; - музичний кабінет; - сервіс для організації дистанційного навчання - навчальна платформи LMS Moodle
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний сайт Академії Інтернет-сторінки факультету, випускової кафедри Групи факультету/випускової кафедри в соціальних мережах, месенджери Графіки навчального процесу Нормативні та робочі навчальні плани Електронні кабінети дисциплін Силабуси, робочі програми, методичні рекомендації до самостійної роботи, конспекти лекцій тощо.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Діяльність в ХДАК щодо організації академічної мобільності здобувачів регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Харківської державної академії культури (зі змінами)
Міжнародна кредитна мобільність	Навчання за програмами академічної мобільності регулюється договорами про міжнародну співпрацю ХДАК іноземними ЗВО та окремими угодами ХДАК із іноземними ЗВО.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Реалізується відповідно до Положення про набір та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства у ХДАК та Правил прийому іноземців та осіб без громадянства.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1. Обов'язкові освітні компоненти			
1.1. Освітні компоненти загальної підготовки			
ОК 1.1.1	Науково-дослідницька майстерність в галузі музикознавства та академічна доброчесність	3,0	екзамен
ОК 1.1.2	Педагогіка та психологія в музичній освіті	3,0	залік
ОК 1.1.3	Іноземна мова (за проф. спрямуванням)	3,0	екзамен
Всього за блоком дисциплін		9,0	
1.2. Освітні компоненти професійної і практичної підготовки			
ОК 1.2.1	Інтерпретація фортепіанного твору	8,0	екзамен
ОК 1.2.2	Професійно-педагогічні технології в музичній освіті	4,0	екзамен
ОК 1.2.3	Камерний ансамбль	9,0	залік, екзамен
ОК 1.2.4	Спеціальний інструмент	10,0	екзамен
ОК 1.2.5	Концертмейстерський клас	14,0	залік
ОК 1.2.6	Теоретичне обґрунтування творчого проєкту	3,0	залік
Практики			
ОК 1.2.7	Педагогічна практика	6,0	залік
ОК 1.2.8.	Виконавська практика	3,0	залік
Всього за блоком дисциплін		55,0	
Підсумкова атестація			
Демонстрація творчого проєкту («Спеціальний інструмент», «Концертмейстерський клас», «Камерний ансамбль»)			Концертний виступ
Атестаційний екзамен («Педагогіка та психологія в музичній освіті», «Професійно-педагогічні технології в музичній освіті»)			екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66,0	
2. Вибіркові освітні компоненти*			
ВК 2.1.1	Дисципліна 1	4,0	залік
ВК 2.1.2	Дисципліна 2	4,0	залік
ВК 2.1.3	Дисципліна 3	4,0	залік
ВК 2.2.1	Дисципліна 4	4,0	залік
ВК 2.2.2	Дисципліна 5	4,0	залік
ВК 2.2.3	Дисципліна 6	4,0	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		24,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		90,0	

* Вибіркові освітні компоненти обираються з реєстру, розміщеного на сайті ХДАК
<https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/kzv/kzv.html>

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньо-професійної програми «Фортепіано» спеціальності В5 Музичне мистецтво передбачає: • публічну демонстрацію творчого проєкту (у формі концертного виступу); • атестаційний екзамен.
Вимоги до публічної демонстрації творчого проєкту	Публічна демонстрація творчого проєкту («Спеціальний інструмент», «Камерний ансамбль», «Концертмейстерський клас») здійснюється у формі концертного виступу і має продемонструвати здатність розв'язувати складні творчі задачі, пов'язані з виконанням музичних творів.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен («Педагогіка та психологія в музичній освіті», «Професійно-педагогічні технології в музичній освіті») передбачає оцінювання результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво» галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньою програмою, а також компетентностей, визначених професійним стандартом «Викладач мистецької школи»
Документ, який отримує випускник	У результаті успішного проходження атестації випускник отримує документ встановленого зразка про присудження освітнього ступеня магістра із присвоєнням: - освітньої кваліфікації: «Магістр музичного мистецтва»; - професійної кваліфікації: «Викладач мистецької школи». Професійна кваліфікація присвоюється на підставі компетентностей та результатів навчання, сформованих з урахуванням вимог професійного стандарту «Викладач мистецької школи» https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/420-nakaz_1110.pdf

4. ПОРЯДОК ПРИСУДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

Освітня програма передбачає присудження професійної кваліфікації: «Викладач мистецької школи».

На формування умінь та навичок, що відповідають професійній кваліфікації «Викладач мистецької школи» спрямовані ЗК7, ЗК8, СК4, СК5, СК6, СК10, СК11, РН7, РН8, РН11, РН12. Зазначені компетентності та програмні результати навчання формуються за рахунок вивчення таких освітніх компонентів як «Педагогіка та психологія в музичній освіті» (3 кредити) та «Професійно-педагогічні технології в музичній освіті» (4 кредити).

В процесі теоретичного навчання здобувачі набувають компетентності та програмні результати навчання, необхідні для присвоєння професійної кваліфікації, які поглиблюються під час проходження педагогічної практики (6 кредитів).

Присвоєння професійної кваліфікації «Викладач мистецької школи» відбувається за результатами підсумкової атестації, що спрямована на перевірку набутих здобувачами компетентностей, необхідних для якісної реалізації педагогічної діяльності в мистецькій школі. Формою підсумкової атестації для присвоєння професійної кваліфікації викладача мистецької школи є атестаційний екзаме́н, який включає освітні компоненти «Педагогіка та психологія в музичній освіті» та «Професійно-педагогічні технології в музичній освіті».

До підсумкової атестації допускаються особи, які завершили засвоєння змісту освітньої програми, виконали всі вимоги індивідуального навчального плану, пройшли практичну підготовку у встановленому обсязі.

У разі встановлення відповідності набутих компетентностей та результатів навчання трудовим функціям за професією «Викладач мистецької школи», що підтверджено отриманою позитивною підсумковою оцінкою, на підставі рішення Екзаменаційної комісії, здобувачу присуджується відповідний ступінь вищої освіти та присвоюється професійна кваліфікація.

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ФОРТЕПІАНО»

Освітні компоненти	Загальні компетентності									Спеціальні (професійні) компетентності										
	З К 1	З К 2	З К 3	З К 4	З К 5	З К 6	З К 7	З К 8	З К 9	С К 1	С К 2	С К 3	С К 4	С К 5	С К 6	С К 7	С К 8	С К 9	С К 10	С К 11
ОК 1.1.1		+	+	+		+	+			+	+		+	+				+	+	
ОК 1.1.2							+	+					+	+	+				+	+
ОК 1.1.3	+		+		+															
ОК 1.2.1		+		+	+	+				+		+	+	+		+	+			
ОК 1.2.2							+	+					+	+	+				+	+
ОК 1.2.3					+	+	+			+	+		+	+			+			
ОК 1.2.4		+		+	+	+			+	+	+	+	+				+	+	+	
ОК 1.2.5		+		+	+		+						+	+		+	+		+	
ОК 1.2.6		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+		+		
ОК 1.2.7							+	+					+	+	+				+	+
ОК 1.2.8		+	+		+	+	+				+	+	+	+			+		+	+

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (РН) КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ФОРТЕПІАНО»

Освітні компоненти	Програмні результати навчання											
	РН 1	РН 2	РН 3	РН 4	РН 5	РН 6	РН 7	РН 8	РН 9	РН 10	РН 11	РН 12
ОК 1.1.1			+	+		+	+				+	
ОК 1.1.2							+	+			+	+
ОК 1.1.3				+			+					
ОК 1.2.1			+		+	+	+					
ОК 1.2.2							+	+			+	+
ОК 1.2.3	+	+										
ОК 1.2.4	+		+	+	+	+	+		+			
ОК 1.2.5	+	+			+	+	+		+			
ОК 1.2.6				+		+	+		+	+		
ОК 1.2.7							+	+			+	+
ОК 1.2.8	+	+	+			+	+		+	+		

Керівник робочої групи:

старший викладач кафедри фортепіано,
кандидат мистецтвознавства, гарант ОПП

Ярослава СЕРДЮК

Члени робочої групи:

завідувач кафедри фортепіано,
заслужений діяч мистецтв України,
професор

Олександр СКЛЯРОВ

Доцент кафедри теорії та історії музики,
доктор мистецтвознавства, доцент

Василь ЩЕПАКІН